

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
ФАКУЛЬТЕТ ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА
КАФЕДРА СУЧАСНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ
ТА СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Силабус
навчальної дисципліни
КЗВ «КОНТЕМПОРАРІ ДЕНС»

освітньо-професійна програма
«Хореографія»
другий (магістерський) освітній рівень
галузь знань 02 «Культура і мистецтво»
спеціальність 024 «Хореографія»

2025 рік

Силабус склала:

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри сучасної хореографії та спортивно-оздоровчих технологій – Хендрик Ольга Юріївна

Мова навчання – українська

Силабус затверджено на засіданні кафедри сучасної хореографії та спортивно-оздоровчих технологій

Протокол №2 від «28» серпня 2025 р.

В.о. завідувача кафедри сучасної хореографії та спортивно-оздоровчих технологій, доцент, кандидат педагогічних наук

Ольга ХЕНДРИК

Силабус затверджено на засіданні ради факультету хореографічного мистецтва

Протокол №1 від «1» вересня 2025 р.

Голова ради ФХМ

декан факультету хореографічного мистецтва, доцент,

кандидат мистецтвознавства

Ірина МОСТОВА

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

1	Назва дисципліни	КЗВ «Контепорарі денс»
2	Викладач (-і)	 Хендрик Ольга Юріївна Авторський профіль: https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/hm/sbh/hendrik.html
3	Контактні дані викладачів (роб.тел., емейл)	olha_khendryk@xdak.ukr.education +380 95 531 91 39
4	Інформація про консультації	olha_khendryk@xdak.ukr.education код курсу в Classroom – tcnt4aqc (2 к. ЗФН); – середа – 11.40, а також у зручний для здобувачів час за узгодженням з викладачем.
5	Логіка вивчення курсу	Пререквізити: Засвоєнню дисципліни передують самостійне вивчення інформації стосовно становлення та розвитку сучасного мистецтва, перформативно-хореографічного мистецтва, знайомство з діяльністю провідних сучасних балетмейстерів та танцівників цього виду мистецтва, перегляд танцювальних вистав, уроків, відвідування танцювальних майстер-класів та участь у перформативних проєктах, фестивалях, конкурсах будь якого виду хореографічного мистецтва; опанування теоретичних засад та практичних навичок з курсу «Мистецтво балетмейстера» Постреквізити: Здобуті навички використовуються у подальшій балетмейстерській та викладацькій діяльності, під час реалізації будь-яких авторських хореографічних проєктів.

2. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Навчальний курс КЗВ «Контепорарі денс» продовжує підготовку здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 024 «Хореографія» освітньої програми «Хореографія». Зміст курсу знайомить з прийомами танцю контепорарі для розвитку, удосконалення, збагачення професійних хореографічних навичок в галузі виконавської танцювальної майстерності та балетмейстерської творчості. Здобувачі вищого освітнього рівня «магістр» ґрунтовно володіють певним видом хореографії, тому використання експериментального досвіду танцю контепорарі дозволить покращити виконавські можливості здобувачів у вивченому виді хореографічного

мистецтва, а також сприятиме формуванню нового способу мислення, що базується на таких засобах: власне тілесне дослідження, експериментальне дослідження просторових форм, танцювальні експерименти з побутовими рухами, деконструкція традиційної архітекτονіки хореографічного твору, деконструкція музикальної фрази, рефреймінг виконавсько-балетмейстерських патернів.

3. МЕТА КУРСУ

Здобуття компетентностей в галузі найсучаснішого танцю – контемпорарі денс, формування нових способів хореографічного мислення за допомогою застосування експериментального досвіду танцю контемпорарі, що сприятиме генерації та реалізації творчих ідей, розширить кордони хореографічного дослідження попередньо опанованих видів хореографії відповідно до сучасних тенденцій хореографічного мистецтва.

4. ЗНАННЯ, ВМІННЯ ТА НАВИЧКИ

Знати:

- особливості виразних засобів контемпорарі денс;
- історію розвитку контемпорарі денс;
- особливості розвитку контемпорарі денс в Україні;
- видатних хореографів контемпорарі денс, а також особливості їх творчої діяльності;
- різновиди розминки та варіанти побудови уроку;
- основні принципи утворення рухів контемпорарі денс;
- розподіл рухів контемпорарі денс на основні групи;
- вимоги до рушення, принципи взаємодії з простором та з часом;
- методичні засади техніки Вісь-Периферія;
- принципи роботи з підлогою в contemporary dance.
- особливості виконання обертів із використанням спіралей.
- особливості виконання технічно-складних рухів в contemporary dance.
- причинно-наслідковий зв'язок рухів як принцип побудови просторової комбінації.

Уміти:

- визначати основні характерні риси контемпорарі денс;
- виконувати варіанти рухів контемпорарі денс;
- створювати і розвивати комбінації рухів;
- аналізувати особливості балетмейстерського почерку видатних хореографів контемпорарі денс;

Мати навички:

- аналізу хореографічних творів видатних балетмейстерів контемпорарі денс;
- визначення та розуміння причинно-наслідкових зв'язків рухів;
- виконання основних рухів контемпорарі денс;
- виконання технічно-складних рухів в contemporary dance;
- створення комбінацій рухів та просторових комбінацій.

5. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Ознаки курсу	вибіркова компонента	
Формат курсу	денна форма навчання, заочна форма навчання 2 семестр	
Обсяг курсу	Кількість кредитів – 6	
	ДФН	ЗФН
	Загальна кількість годин – 180	
	Аудиторних	
	60	18
	Лекційні	
	34	2
	Практичних	
	26	16
	Самостійної роботи	
	120	162
	Тижневих годин для денної форми навчання – 4	
Технічне і програмне забезпечення / обладнання	Переносна мультимедійна система: проектор ViewSonic VS13870 2015 р., колонки Sven BF21R 2015 р., переносний екран, ноутбук Lenovo ThinkPad T480S (введення у експлуатацію – 2022 р.); ПЗ: Firefox 130.0.1, Chrome 129.0.6668.70/71, LibreOffice 24.8.2, OpenOffice 4.1.15, PDF XChange Viewer 10, 7-zip 23-01, Zoom 6.2.0 (не потребує ліцензування); Classroom, Meet у корпоративному освітньому сервісі Google Workspace for Education у разі навчального процесу онлайн.	
Форми, види навчальних занять та методи навчання	Форми: навчальні заняття, самостійна робота, контрольні заходи Види: лекційні, практичні заняття Методи навчання: словесні (розповідь, пояснення), наочні (ілюстрація, демонстрація), методи стимулювання і мотивації	
Поточний контроль	Побіжне спостереження, виконання практичних вправ, виконання завдань самостійної роботи	
Підсумковий контроль	Залік	
Політика курсу	Умовами опанування навчальної дисципліни КЗВ «Контемпорарі денс» є: • систематичне виконання усіх поставлених завдань; • дотримання «Правил внутрішнього розпорядку для осіб, які здобувають вищу освіту в Харківській державній академії культури» (https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/pvr/pravila_s_20.pdf); • дотримання академічної доброчесності (інформація щодо академічної доброчесності – сайт ХДАК – https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/acad_dobr/acad_dobr.html); • «Кодекс академічної доброчесності Харківської державної академії культури» (https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/kodeks_ad/kodeks_ad.html); • запобігання / протидія булінгу (цькуванню) – («Положення про політику запобігання і протидії булінгу (цькуванню) у ХДАК» https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pzpb22.pdf); • невідкладне вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до «Положення про політику і процедури вирішення	

	конфліктних ситуацій в освітньому процесі в ХДАК» (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_ppvks2.pdf) • визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здійснюється відповідно до «Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у ХДАК» (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pvrn_23.pdf)
--	--

6. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Заочна форма				
	усього	у тому числі			
		ауд	л	п	с.р.
1	7	8	9	10	11
Тема 1. Поняття contemporary dance. Мета та завдання дисципліни «Контемпорарі денс». Параметри аналізу руху.	12	2	2	-	10
Разом за розділом 1	12	2	2	-	10
Тема 2. Різновиди розминки та варіанти побудови уроку	30	2	-	2	28
Тема 3. Вимоги до рушення на прикладі техніки Вісь-Периферія	30	2	-	2	28
Тема 4. Взаємодія з простором та часом	24	2	-	2	22
Тема 5. Flying low- екзерсис на підлозі	24	2	-	2	22
Тема 6. Вивчення та вдосконалення технічно-складних рухів	24	2	-	2	22
Тема 7. Створення навчальних та танцювальних комбінацій здобувачами	36	6	-	6	30
Разом за розділом 2	168	16	-	16	152
Разом за семестр	180	18	2	16	162

Назви розділів і тем	Денна форма				
	усього	у тому числі			
		ауд	л	п	с.р.
1	7	8	9	10	11
Тема 1. Поняття contemporary dance. Мета та завдання дисципліни «Контемпорарі денс». Параметри аналізу руху.	12	4	4		8
Разом за розділом 1	12	4	4		8
Тема 2. Різновиди розминки та варіанти побудови уроку	30	10	6	4	20
Тема 3. Вимоги до рушення на прикладі техніки Вісь-Периферія	30	10	6	4	20
Тема 4. Взаємодія з простором та часом	24	8	4	4	16
Тема 5. Flying low- екзерсис на підлозі	24	8	4	4	16
Тема 6. Вивчення та вдосконалення технічно-складних рухів	24	8	4	4	16

Тема 7. Створення навчальних та танцювальних комбінацій здобувачами	36	12	6	6	24
Разом за розділом 2	168	56	30	26	112
Разом за семестр	180	60	34	26	120

7. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Шкала орієнтовного нарахування балів за основні форми навчальної діяльності:

- Виконання завдань самостійної роботи – 5, 10 балів. (тема 1 – 6 балів, тема 2, 3, 4, 5 – 5 бали, тема 6, 7 – 6 балів)
- Виконання практичних завдань – 5, 10 балів (тема 2, 3, 4, 5 – 3 бали, тема 6, 7 – 5 балів)

Можлива максимальна кількість балів, набраних до підсумкової форми контролю – 60 балів.

Підсумковий контроль – 40 балів.

Всього: 100 балів.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка «відмінно»/«зараховано» (31-40 балів) ставиться, якщо здобувач отримав 90-100% балів з тесту. Під час практичної частини продемонстрував високий рівень виконавської майстерності, виявив яскраву емоційну виразність, володіння високою технікою виконання рухів.

Оцінка «добре»/«зараховано» (21-30 балів) ставиться, якщо здобувач отримав 70-89 % балів з тесту. Під час практичної складової допустив незначні неточності у методиці виконання рухів, практичний матеріал виконав не на високому рівні, про що свідчать деякі помилки в послідовності рухів, а у характері виконання показав недостатню або посередню емоційну виразність.

Оцінка «задовільно»/«зараховано» (11-20 балів) ставиться, якщо здобувач отримав 50-69 % балів з тесту. Під час практичної складової продемонстрував наявні недоліки та/або помилки у методиці виконання рухів, допускав багато неточностей у послідовності рухів в танцювальних комбінаціях, практичний матеріал засвоєно на середньому рівні. Відсутня емоційна виразність.

Оцінка «незадовільно»/«не зараховано» (0-10 балів) вказує на те, що здобувач не впорався з тестом, отримавши менше 50% балів. Під час показу практичних компетентностей продемонстрував неволодіння методикою виконання хореографічних рухів, відсутність знань практичного матеріалу, про що свідчить велика кількість помилок у послідовності рухів та методиці їх виконання. Емоційно невиразний.

Зарахування результатів неформальної та інформальної освіти

Неформальна освіта передбачає освіту, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій.

Інформальна освіта (самоосвіта) передбачає освіту, яка є самоорганізованим здобуттям особою певних компетентностей, зокрема під час повсякденної, громадської, професійної або іншої діяльності.

Зарахування результатів неформальної та/або інформальної освіти відбувається за наявності відповідного документу, що передбачає підтвердження отриманих компетентностей, які зафіксовані у декларації про попереднє навчання.

Відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у ХДАК здобувачеві може бути зараховано повний об'єм кредитів або частину кредитів у разі співпадіння з темами освітнього компоненту, або додатково нараховано бали у розмірі — до 2% від можливої кількості балів набраних до форми підсумкового контролю.

Схема нарахування балів, які отримують здобувачі вищої освіти

РОЗДІЛ 1	РОЗДІЛ 2						ЗАЛІК 40		Сума
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Теоретичне опитування	Практичний показ	100
6	8	8	8	8	11	11	20	20	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

8. ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Хід виконання роботи (питання, які будуть розглянуті на занятті)	Рекоменд ована літератур а	Кількість балів, які може отримати здобувач
Розділ 2. Методичні засади контемпорарі денс				
1	Тема 2. Різновиди розминки та варіанти побудови уроку	Завдання 1. Розминка Завдання 2. Побудова уроку по класичній схемі	Основна 4, 5, 6, 7, 9, 10,	3

		Завдання 3. Побудова уроку по методу імпровізації Завдання 4. Побудова уроку по техніці Release Методичні рекомендації: Побудова уроку залежить від мети. Завдання на імпровізацію можна включати до кожного розділу. Це буде стимулювати інтерес студентів до пошуку, поглиблювати відчуття та закріплювати новий досвід. Питання: 1. Специфіка побудови уроку контемпорарі денс по класичній схемі. 2. Специфіка побудови уроку контемпорарі денс уроку по методу імпровізації 3. Специфіка побудови уроку контемпорарі денс по техніці Release	додаткова 1, 4, 5-11	
2	Тема 3. Вимоги до рушення на прикладі техніки Вісь-Периферія	Завдання 1. Створити комбінацію з використанням поняття вісь. Завдання 2. Створити комбінацію з використанням поняття периферія Методичні рекомендації: до початку заняття ознайомтесь з поняттями та основними принципами контемпорарі денс (правильна постава та основна позиція, побудова зв'язків у тілі за допомогою техніки Вісь-Периферія, реверс, перенаправлення руху. Питання: 1. Принципи перенаправлення руху, реверс. 2. Особливості формування постави та основної позиції.	Основна 4, 5, 6, 7, 9, 10, додаткова 1, 4, 5-11	3

3	Тема 4. Взаємодія з простором та часом	Завдання 1. Продемонструвати вміння працювати з часом та простором в комбінації. Завдання 2. Проаналізувати специфіку використання часу та простору відомими хореографами. Методичні рекомендації: працюючи з часом та простором звертайте увагу на конкретні характеристики даних одиниць. (Простір. Траєкторії. Рівні. Ракурси. Напрямки. Площини. 3 кінесфери. Час. Швидкість. Пауза. Ритм. Динаміка. Континуум, імпульс, імпакт, баунс, ребаунд.) Питання: 1. Пояснити сутність понять ритм, імпульс, континуум та специфіку їхньої взаємодії. 2. охарактеризувати відмінності руху в трьох кінесферах.	Основна 4, 5, 6, 7, 9, 10, додаткова 1, 4, 5-11	3
4	Тема 5. Flying low- екзерсис на підлозі	Завдання 1. Створити комбінації з використанням техніки Flying low на підлозі Питання: 1. Специфіка репертуарної політики хореографічного колективу. 2. Методика проведення концертних виступів. Методичні рекомендації: під час підготовки до практичних занять проаналізуйте принцип рушення на підлозі, рух у площині та в об'ємі використання spiral в роботі з підлогою, а також варіанти переходів між рівнями зі спіральною траєкторією, використання опори.	Основна 4, 5, 6, 7, 9, 10, додаткова 1, 4, 5-11	3
5	Тема 6. Вивчення та вдосконалення технічно-складних рухів	Завдання 1. Опанувати виконання технічно складних рухів.	Основна 4, 5, 6, 7, 9, 10,	5

		Завдання 2. Вдосконалити техніку виконання вивчених рухів. Методичні рекомендації: перед початком вивчення технічно складних рухів методично виконайте повний розігрів тулуба та підготуйтеся до виконання складних рухів.	додаткова 1, 4, 5-11	
6	Тема 7. Створення учбових та танцювальних комбінацій здобувачами	Завдання 1. Створити комбінацію, обираючи один з принципів контемпорарі денс, що були вивчені протягом семестру. Методичні рекомендації: перед початком створення комбінацій пригадайте основні принципи виконання танцю контемпорарі денс, обпрацюйте основні термінологічні дефініції, попрацюйте з конспектом лекцій.	Основна 4, 5, 6, 7, 9, 10, додаткова 1, 4, 5-11	5

9. ТЕМИ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№	Назва	Кількість балів, які може отримати здобувач
1.	Контемпорарі денс як окремий вид хореографічного мистецтва.	6
2.	Методика побудови уроку контемпорарі денс	5
3.	Опанування техніки Вісь-Периферія	5
4.	Основні принципи взаємодії танцівника з простором і часом.	5
5.	Опанування Flying low	5
6.	Опрацювання технічно складних танцювальних рухів	6
7.	Робота над створенням навчальних та танцювальних комбінацій	6

10. ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОЇ ФОРМИ КОНТРОЛЮ

1. Поняття «Contemporary dance». Мета та завдання уроку .
2. Предмет вивчення contemporary dance.
3. Історія розвитку contemporary в період постмодерну.
4. Вплив contemporary dance на класичний балет.
5. Хореографи ХХІ ст. – видатні представники contemporary dance.
6. Тенденції розвитку contemporary dance в Україні.
7. Відмінності постави, позицій рук та ніг у класичному танці та contemporary dance.

8. Вимоги до рушення. Взаємодія з простором та з часом.
9. Методичні засади техніки Вісь-Периферія.
10. Варіанти розігріву.
11. Варіанти побудови уроку . Частини уроку та їх призначення.
12. Принципи роботи з підлогою в contemporary dance.
13. Особливості виконання обертів із використанням спіралей.
14. Особливості виконання технічно-складних рухів в contemporary dance.
15. Створення тренувальних та танцювальних комбінацій в contemporary dance.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО КУРСУ

Основна

1. Контемпорарі денс : конспект лекцій до дисципліни для здобувачів другого (магістер.) рівня вищої освіти, галузь знань 02 «Культура і мистецтво», спец. 024 «Хореографія», освітня програма «Хореографія» / М-во культури та інформ. політики України, Харків. держ. акад. культури, Ф-т хореогр. мистецтва, Каф. сучас. та бальної хореогр. ; [уклад. О. Ю. Хендрик]. — Харків : ХДАК, 2024. — 21 с.
URI <https://repository.ac.kharkov.ua/handle/123456789/3078>
2. Даниленко Ю.В. Сучасний танець та методика його викладання : конспект лекцій з дисципліни, розділ «Contemporary dance» для студентів спец. 024 «Хореографія», спеціалізація «Сучас. хореогр.» / М-во культури України, Харків.держ.акад.культури, Ф-т хореогр.мистецтва, Каф.сучас. та бальної хореогр., [уклад.Даниленко Ю.В.]. — Харків : ХДАК, 2018.- 35 с.
3. Чепалов О. Хореографічний театр Західної Європи ХХ ст. : монографія / О. Чепалов. — Х. : Харківська держ. академія культури, 2007. — 344 с.
4. Шабаліна О. М. Пластичність. Мова. Тіло : монографія / О. М. Шабаліна ; Харків. держ. акад. культури. — Харків : ХДАК, 2018. — 192 с.

Додаткова

1. Бернадська Д. Феномен синтезу мистецтв в сучасній українській сценічній хореографії : автореф. дис. канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.01 – теорія та історія культури / Д. Бернадська. — К. : Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, 2005. — 20 с.
2. Бігус О. О., Маншилін О. О., Кондратюк Д. О., Мова Л. В., Журавльова А. В., Герц І. І., Донченко Н. П., Батєєва Н. П. Сучасний танець: основи теорії і практики : навч., посіб. / О.О.Бігус та ін., М-во освіти і науки України, М-во культури України, Київ. нац.ун-т культури і мистецтв, Каф.сучас.хореогр. — Київ : Ліра-К, 2019. — 262 с.
3. Колногузенко Б. М. Види мистецтв і хореографії : [метод. посіб.] / Б. М. Колногузенко ; М-во культури України, Нац. хореогр. спілка України. — 2-ге вид., допов. — Харків, 2014. — 319 с.
4. Кучин С.П. Особливості державної політики в сфері культури та освіти (соціально-економічний аспект) / С. П. Кучин // [Зовнішня торгівля: економіка,](#)

[фінанси, право](http://nbuv.gov.ua/UJRN/uazt_2013_2_8). - 2013. - № 2. - С. 40-48. - Режим доступу:
http://nbuv.gov.ua/UJRN/uazt_2013_2_8

5. Федотова Н. Поширення танцю контемпорарі в Україні. Культура і сучасність : альманах. 2021. № 2. С. 97–103.
6. Хендрик О.Ю. Основи Бартенієфф: аналітичний підхід до педагогіки сучасного танцю / Актуальні питання гуманітарних наук : міжвуз. зб. наук. пр. молодих вчених / Дрогобицьк. держ. пед. ун-т імені Івана Франка. — Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2020. — Вип. 28, том 4. — С. 223–228.
7. Хендрик О. Педагогічні підходи до створення contemporary dance під час навчання балетмейстерському мистецтву студентів українських ЗВО // Культура України : зб. наук. пр. / Харків. держ. акад. культури. — Харків, 2019. — Вип. 65. — С. 196–206.
8. Хендрик О. Педагогічні прийоми композиції contemporary dance: досвід Каролін Карлсон // Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. — Умань, 2020. — Вип. 2. — С. 145–153.
9. Хендрик О. Поняття contemporary dance та композиції його хореографічного тексту / О. Ю. Хендрик // Вісн. Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв. — 2017. — № 3. — С. 128–132.
10. Шабаліна О. Розвиток українського хореографічного мистецтва на початку ХХ ст.: джерела та тенденції. Вісник Львівської національної академії мистецтв : зб. наук. праць. Львів, 2016. Вип. 28. С. 263–273.
11. Hays J. Modern Dance: A Biomedical Approach to Teaching. — St. Louis, MO: C.V. Mosby, 1981.
12. Horst L., Russell C. Modern Dance Forms. — Princeton, NJ: Dance Horizons/Princeton Book Co., Publ., 1987.
13. Humphrey D. Construire la danse. — Bernard Coutaz, 1990. — 224 p.
14. Fitt S. Dance Kinesiology. — New York : Schirmer Books, 1988.
15. Foster S. L. Reading Dancing: Bodies and Subjects in Contemporary American Dance. — Berkeley, CA : The University of California Press, 1986.
16. Livett A. Contemporary Dance. — New York : Abbeville Press, 1978.
17. Minton S. C. Choreography: A Basic Approach Using Improvisation. — Champaign, Illinois : Human Kinetics Publishers, Inc., 1986.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Харківської державної академії культури
2. Харківська міська спеціалізована музично-театральна бібліотека імені К. С. Станіславського
3. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка

4. Google Scholar : безкоштовна онлайн-служба для пошуку наукових публікацій, статей, дисертацій, книг та інших академічних матеріалів з різних дисциплін.
[Електронний ресурс] // <https://scholar.google.com.ua>